

Καλλιέργειες μούρων – κατάσταση και τάσεις στην παραγωγή τους

Автор(и): доц. д-р Елена Цолова, от Института по земеделіе в Кюстендил; гл.ас. д-р Веселка Антонова, Институт по земеделіе в Кюстендил

Дата: 28.03.2018 Број: 3/2018

Παραγωγή Μούρων στον Κόσμο

Οι καλλιέργειες μούρων καταλαμβάνουν σημαντικό μέρος των μόνιμων φυτειών οπωροφόρων. Η συνολική παγκόσμια παραγωγή των καρπών τους το 2016 ήταν 11.295.129 τόνοι, και η καλλιεργούμενη έκταση ήταν περίπου 771.636 εκτάρια.

Η φράουλα είναι η κύρια καλλιέργεια, αποτελώντας το 81% της δομής των καλλιεργειών μούρων. Η παγκόσμια παραγωγή καρπών φράουλας αυξάνεται συνεχώς – από 8.149.667 τόνους (2014) σε 9.118.336 τόνους (2016).

Τα δεδομένα ανά ήπειρο για το 2016 δείχνουν ότι η Ασία είναι η ηγέτιδα (4.683.396 τόνοι), ξεπερνώντας την Ευρώπη περίπου τρεις φορές. Στην τρίτη θέση είναι η Βόρεια Αμερική με 1.442.431 τόνους, από τους οποίους 1.420.570 τόνοι φράουλες παράγονται στις ΗΠΑ. Παρατηρείται τάση αύξησης της παραγωγής φράουλας και στην Αφρική (441.980 τόνοι /2014 – 620.582 τόνοι /2016).

Η Ευρώπη αντιπροσωπεύει περίπου το 18% της παγκόσμιας παραγωγής καρπών φράουλας. Κατά την περίοδο 2014–2016, η ετήσια παραγωγή στις ευρωπαϊκές χώρες αυξήθηκε από 1.614.360 τόνους σε 1.670.485 τόνους. Οι μεγαλύτεροι παραγωγοί είναι η Ισπανία (366.161 τόνοι), η Ρωσία (197.523 τόνοι), η Πολωνία (196.972 τόνοι) και η Γερμανία (143.221 τόνοι). Αν και η Ιταλία είναι παραδοσιακός παραγωγός φράουλας, καταλαμβάνει την πέμπτη θέση με παραγωγή 131.436 τόνων.

Η Ασία αντιπροσωπεύει το 51% της παγκόσμιας παραγωγής φράουλας. Οι κύριοι παραγωγοί είναι η Κίνα (3.793.864 τόνοι), η Τουρκία (415.150 τόνοι), η Κορέα (196.122 τόνοι) και η Ιαπωνία (159.000 τόνοι).

Στη Βόρεια Αμερική, η παραγωγή καρπών φράουλας είναι περίπου 15%. Ο μεγαλύτερος παραγωγός είναι οι ΗΠΑ (1.420.570 τόνοι), ακολουθούμενες από το Μεξικό (468.248 τόνοι) και τον Καναδά (21.858 τόνοι). Είναι λιγότερο αντιπροσωπευμένη στη Νότια Αμερική, όπου αντιπροσωπεύει το 1,78% της παγκόσμιας παραγωγής. Οι κύριοι παραγωγοί στην Αφρική είναι η Αίγυπτος και το Μαρόκο, με παραγωγή 464.958 τόνων και 136.856 τόνων αντίστοιχα.

Οι μέσες αποδόσεις φράουλας παγκοσμίως παρουσιάζουν μια μικρή ετήσια αύξηση. Το 2014 ήταν 2.178 κιλά/στρέμμα, και το 2016 – 2.269 κιλά/στρέμμα.

Μέχρι το 2016, οι μεγαλύτερες εκτάσεις με φυτείες φράουλας βρίσκονται στην Κίνα (141.024 εκτάρια), ακολουθούμενες από την Πολωνία (50.600 εκτάρια) και τη Ρωσία (29.520 εκτάρια).

Η παγκόσμια παραγωγή καρπών σμέουρου παρουσιάζει τάση αύξησης ακόμη πιο γρήγορα από αυτή της φράουλας. Κατά μέσο όρο, κατά τη διάρκεια 2014–2016, παράγονταν ετησίως 624.166 τόνοι, καλλιεργούμενοι σε 93.103 εκτάρια με μέσες αποδόσεις 670 κιλά/στρέμμα, και το 2016 – 795.249 τόνοι καρπών, σε 106.631 εκτάρια με μέσες αποδόσεις 746 κιλά/στρέμμα (Εικ. 2).

Ο μεγαλύτερος παραγωγός σμέουρου στον κόσμο είναι η Ευρώπη (62%), και πιο συγκεκριμένα η Ανατολική Ευρώπη, όπου παράχθηκαν 336.881 τόνοι καρποί σμέουρου κατά τη διάρκεια 2014–2016. Οι κύριοι παραγωγοί είναι η Ρωσία (164.602 τόνοι), η Πολωνία (129.063 τόνοι), η Σερβία (61.875 τόνοι) και η Ουκρανία (30.600

τόνοι). Οι μεγαλύτερες εκτάσεις με φυτείες σμέουρου βρίσκονται στην Πολωνία (29.282 εκτάρια), τη Ρωσία (21.025 εκτάρια) και τη Σερβία (11.041 εκτάρια).

Η Βόρεια Αμερική συγκεντρώνει το 18% της παγκόσμιας παραγωγής καρπών σμέουρου. Οι μεγαλύτερες ποσότητες παράγονται από τις ΗΠΑ (137.829 τόνοι), το Μεξικό (112.661 τόνοι) και τον Καναδά (10.792 τόνοι).

Οι υψηλότερες μέσες αποδόσεις έχουν αναφερθεί στις ΗΠΑ (1.572 κιλά/στρέμμα), τη Ρωσία (782 κιλά/στρέμμα) και την Ουκρανία – 693 κιλά/στρέμμα.

Η κύρια καλλιέργεια στην ομάδα των **φραγκοστάφυλων** είναι το μαύρο φραγκοστάφυλο. Η παραγωγή του συγκεντρώνεται στην Ευρώπη και αντιπροσωπεύει περίπου το 98% της παγκόσμιας παραγωγής (638.344 τόνοι). Οι μεγαλύτερες εκτάσεις μαύρου φραγκοστάφυλου βρίσκονται στη Ρωσική Ομοσπονδία (395.045 εκτάρια), την Πολωνία (166.110 εκτάρια) και την Ουκρανία (24.500 εκτάρια). Η παραγωγή **μύρτιλου** συγκεντρώνεται στην Ευρώπη με 64.959 τόνους. Οι κύριοι παραγωγοί είναι η Πολωνία (14.721 τόνοι) και η Γερμανία (10.710 τόνοι). Οι Κάτω Χώρες (1.021 κιλά/στρέμμα) και η Γερμανία (394 κιλά/στρέμμα) ξεχωρίζουν με υψηλές μέσες αποδόσεις.

Η παραγωγή καρπών μπλε μούρου στη Βόρεια Αμερική (448.002 τόνοι) είναι περίπου 10 φορές υψηλότερη σε σύγκριση με την Ευρώπη. Συγκεντρώνεται στις ΗΠΑ (269.257 τόνοι) και τον Καναδά (178.745 τόνοι).

Οι κύριοι παραγωγοί **φραγκοστάφυλου** είναι η Γερμανία (82.869 τόνοι) και η Ρωσική Ομοσπονδία (65.841 τόνοι), οι οποίες έχουν επίσης τις μεγαλύτερες εκτάσεις – 12.507 και 14.201 εκτάρια αντίστοιχα. Οι υψηλότερες μέσες αποδόσεις καρπών επιτυγχάνονται στην Ελβετία (1.728 κιλά/στρέμμα), την Ουκρανία (1.318 κιλά/στρέμμα), το Ηνωμένο Βασίλειο (825 κιλά/στρέμμα) και το Βέλγιο (780 κιλά/στρέμμα).

Κατάσταση της Παραγωγής Φράουλας και Σμέουρου στη Βουλγαρία

Φράουλα

Το ενδιαφέρον για την καλλιέργεια φράουλας και σμέουρου στη Βουλγαρία καθορίζεται κυρίως από τις εξαιρετικά ευνοϊκές βιολογικές και οικονομικές τους ιδιότητες – πρώιμη καρποφορία, γρήγορη απόσβεση των επενδύσεων, καλή αποδοχή των καρπών στην αγορά τόσο στην εγχώρια όσο και στην ξένη αγορά, υψηλή αποδοτικότητα παραγωγής, κ.λπ. Η τακτική καρποφορία στις φράουλες ξεκινά το δεύτερο έτος μετά τη φύτευση, και στα σμέουρα – το τρίτο έτος. Όλα αυτά τα πλεονεκτήματα προκαθορίζουν το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τις

καλλιέργειες μούρων, το οποίο ελπίζουμε ειλικρινά ότι θα πάρουν τη θέση που τους αναλογεί στη γεωργία μας και θα παίξουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία μεμονωμένων αγροτικών περιοχών.

Στη Βουλγαρία, η καλλιέργεια φράουλας είναι λιγότερο διαδεδομένη σε σύγκριση με το σμέουρο. Το 2015, παράχθηκαν 4.999 τόνοι καρποί φράουλας, από τους οποίους 4.962 τόνοι σε ανοιχτό χώρο και μόνο 37 τόνοι σε θερμοκήπια (Υπουργείο Γεωργίας και Τροφίμων, Τμήμα «Αγροστατιστικής»), (Εικ. 3). Η συγκομιδόμενη έκταση σε ανοιχτό χώρο ήταν 756 εκτάρια, και οι μέσες αποδόσεις ήταν 656 κιλά/στρέμμα. Οι μεγαλύτερες εκτάσεις με φυτείες φράουλας βρίσκονται στη Βόρεια και Νοτιοανατολική Βουλγαρία (394 εκτάρια), πιο συγκεκριμένα στη Βορειοδυτική περιοχή (147 εκτάρια). Στη Νοτιοκεντρική περιοχή, οι εκτάσεις φράουλας ανέρχονται σε 298 εκτάρια. Η συγκομιδή του 2015 σε σύγκριση με το 2014 αυξήθηκε κατά 18,9%, και οι μέσες αποδόσεις αυξήθηκαν κατά 6%.

Στη χώρα μας, οι φράουλες καλλιεργούνται με δύο τεχνολογίες: με κάλυψη εδάφους (mulching) και χωρίς κάλυψη εδάφους. Η κάλυψη του εδάφους με πολυαιθυλενικό φιλμ έχει μια σειρά από πλεονεκτήματα: η ωριμότητα συγκομιδής των καρπών προάγεται κατά 3–5 ημέρες· οι αποδόσεις αυξάνονται κατά 30–40%· βελτιώνεται η ποιότητα των καρπών·

το κόστος για ξεχόρταγμα και άρδευση μειώνεται κατά περισσότερο από 50–60%· εξοικονομείται νερό άρδευσης, περιορίζονται οι συνθήκες ανάπτυξης μυκητιακών ασθενειών και σήψης των καρπών· παρέχει τη δυνατότητα εφαρμογής όλων των ειδών υδατοδιαλυτών λιπασμάτων που χρειάζονται τα φυτά· διευκολύνεται η συγκομιδή των καρπών.

Οι φ